



Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Прев 2349/2022
22.06.2023. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш, Татјане Матковић Стефановић, Јасмине Стаменковић и Мирјане Андријашевић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца АМС ОСИГУРАЊЕ а.д.о. Београд, чији је пуномоћник Невена Јеличић, адвокат у ..., против тужених ЈП ПУТЕВИ СРБИЈЕ Београд и Друштва за изградњу и одржавање аутопутева СРБИЈААУТОПУТ д.о.о. Београд, чији је пуномоћник Милош Палигорић, адвокат у ..., ради накнаде штете, вредност предмета спора 84.175,00 динара, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 12Пж 5121/22 од 29.06.2022. године, у седници већа одржаној 22.06.2023. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ посебна ревизија тужиоца изјављена против пресуде Привредног апелационог суда 12Пж 5121/22 од 29.06.2022. године.

УСВАЈА СЕ ревизија тужиоца, преиначује се пресуда Привредног апелационог суда 12Пж 5121/22 од 29.06.2022. године тако што се одбијају жалбе тужених, као неосноване, пресуда Привредног суда у Београду 2П 11646/2021 од 29.03.2022. године потврђује и одбијају се захтеви тужиоца и друготуженог за накнаду трошкова другостепеног поступка.

ОБАВЕЗУЈУ СЕ тужени да солидарно тужиоцу накнаде трошкове ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара у року од 8 дана од дана достављања одлуке.

Образложење

Привредни суд у Београду је донео пресуду 2П 11646/2021 дана 29.03.2022. године, којом је I ставу изреке обавезао туженог ЈП Путеви Србије Београд и Србијааутопут ДОО Београд да солидарно исплате тужиоцу АМС осигурање ДОО Београд износ од 84.175,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.09.2018. године до исплате и у II изреке обавезао тужене да солидарно накнаде тужиоцу трошкове поступка у износу од 83.180,00 динара.

Одлучујући о жалбама првотуженог и друготуженог, Привредни апелациони суд је донео пресуду 12Пж 5121/22 дана 29.06.2022. године, којом је у I ставу изреке

преиначио наведену првостепену пресуду тако што је одбио као неоснован тужбени захтев тужиоца да се обавезу тужени да солидарно тужиоцу исплате износ од 84.175,00 динара са законском затезном каматом од 05.09.2018. године до исплате; у II ставу изреке обавезао тужиоца да првотуженом накнади трошкове првостепеног парничног поступка у износу од 8.950,00 динара; у III ставу изреке обавезао тужиоца да друготуженом накнади трошкове првостепеног парничног поступка у износу од 64.450,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности одлуке до коначне исплате; у IV ставу изреке одбио захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка и у V ставу изреке обавезао тужиоца да друготуженом накнади трошкове другостепеног поступка у износу од 35.900,00 динара са законском затезном каматом од дана извршности одлуке до коначне исплате.

Против наведене другостепене пресуде тужилац је изјавио благовремену ревизију, позивом на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку, којом пресуду побија због погрешне примене материјалног права.

Испитујући разлоге за посебну ревизију по одредбама члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 72/2011 ... 10/2023) Врховни суд је одлучио да дозволи посебну ревизију тужиоца, ради уједначавања судске праксе у одлучивању у предметима у којима су тужбени захтеви засновани на битно истим чињеничним и правним основима. Стога је одлучено као у ставу I ставу изреке ове пресуде.

Врховни суд је испитао побијану пресуду по одредбама члана 408. Закона о парничном поступку и закључио да је ревизија тужиоца основана, јер је побијана пресуда донета погрешном применом материјалног права.

Пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр 72/2011 ... 10/2023, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на коме је пресуда заснована, кога је утврдио првостепени суд, дана 20.08.2018. године дошло је до саобраћајне незгоде у којој је учествовао и оштећен је аутомобил чији власник је „... trade“ ДОО Београд, осигуран код тужиоца. До оштећења возила дошло је тако што је аутомобил крећући се својом десном страном, брзином од 100 км/час, по аутопуту на деоници Петља Ћуприја – Петља Параћин, ударио у пса луталицу који се нашао на путу. На страни возача аутомобила није било пропуста, те нема његовог доприноса настанку незгоде. На самом месту незгоде није утврђено да заштитна ограда није постојала или да је на њој постојало оштећење. Првостепени суд је утврдио да је између тужених закључен уговор о извођењу радова редовног одржавања и заштите аутопута, на путном правцу и деоници на којој је дошло до незгоде. Друготужени је уговором обавезан да редовно одржава и заштити аутопут и да у име и за рачун првотуженог штити аутопут, земљишни појас и заштитни појас поред аутопута, у складу са законом о јавним путевима. Делатност управљања путем обавља првотужени. Утврђена је висина настале штете на возилу у износу од 84.175,00 динара, што је тужилац исплатио своме осигуранику 05.09.2018. године.

На основу тако утврђеног чињеничног стања првостепени суд је усвојио тужбени захтев и обавезао тужене да тужиоцу солидарно исплате износ од 84.175,00 динара са законском затезном каматом почев од 05.09.2018. године, на основу закључка да је према одредбама Закона о путевима обавеза тужених као управљача јавног пута да обезбеде трајно, непрекидно и квалитетно одржавање и заштиту пута у циљу несметаног и безбедног одвијања саобраћаја и да одговарају за штету која настане корисницима пута због пропуштања благовременог обављања радова на одржавању пута, прописаних истим законом. Обавеза предвиђена законом подразумева и да управљачи пута заштитну ограду пројектују и изведу тако да спрече да се било која животиња нађе на аутопуту и тиме угрози безбедност саобраћаја. Како је на пут излетео пас, очигледно је да заштитна ограда није постављена на начин који би спречио излазак животиње на коловоз аутопута, из чега следи да су постојали пропусти у раду тужених као управљача пута који су у узрочно-последичној вези са настанком саобраћајне незгоде и оштећењем возила, коју штету је накнадио тужилац. Сврха је аутопута и дозвољене брзине да се возила несметано и безбедно крећу у саобраћају, а обавеза је тужених да одржавају аутопут и несметано одвијање таквог саобраћаја.

Супротно, другостепени суд је одбио тужбени захтев, на основу закључка да тужилац није доказао да је претрпео штету због непоступања тужених, односно да постоји узрочна веза између изостанка активности тужених на редовном или ванредном одржавању аутопута и присуства животиње на коловозној траци. Другостепени суд сматра да у конкретном случају изостаје узрочно последична веза између нечињења тужених и настанка штете, односно да је предметна штета узрокована неизвршавањем обавезе тужених на редовном и ванредном одржавању аутопута, због чега се нису стекли услови да су тужени у смислу одредаба члана 154., 155. и 158. Закона о облигационим односима одговорни за насталу штету.

Врховни суд налази да је другостепени суд управо погрешно применио материјално право.

Законом о путевима („Службени гласник РС“ бр 41/2018) који је био на снази у време штетног догађаја, у члану 2. став 1. тачка 54. предвиђено је да је управљач јавног пута јавно предузеће, привредно друштво или други облици организовања који у складу са законом којим се уређује положај јавних предузећа могу да обављају делатност од општег интереса, а у тачки 60. да је одржавање јавног пута извођење радова и обављање услуга у оквиру постојећег путног земљишта којима се обезбеђује очување карактеристика пута у стању које је било у тренутку његове изградње или реконструкције и може бити редовно, рехабилитација и ургентно. Делатност управљања јавним путевима је од општег интереса и обухвата организовање и обављање стручних послова на одржавању и заштити јавног пута и праћење стања путне мреже и заштиту јавног пута (члан 9). Управљач јавног пута је дужан да обезбеди трајно, непрекидно и квалитетно одржавање и заштиту пута у циљу несметаног и безбедног одвијања саобраћаја (члан 13. став 1). Управљач јавног пута одговара за штету која настане корисницима пута због пропуштања благовременог обављања радова на одржавању пута прописаних овим законом (члан 13. став 3). Управљање саобраћајем обезбеђује се између осталог употребом опреме и уређаја за заштиту јавног пута, саобраћаја и околине (члан 14. став 2. тачка 4). Управљач јавног пута на коме се десила саобраћајна незгода је првотужени, а радове на управљању поверио је друготуженом. Из тога произилази обавеза тужених да обезбеде трајно,

непрекидно и квалитетно одржавања и заштиту пута у циљу несметаног и безбедног одвијања саобраћаја на њему и одговарају за штету која настане корисницима пута због пропуштања благовременог обављања радова на одржавању и заштити пута. У конкретном случају, те мере су биле неопходне да се отклони могућност појављивања и кретања животиње на аутопуту. У ситуацији када животиња јесте била на аутопуту и кретала се по њој те је у вези са тим настала штета, правилном применом одредбе члана 154. Закона о облигационим односима произилази одговорност тужених да надокнаде штету, уколико не докажу да је штета настала без њихове кривице. Како тужени нису доказали да је до штете дошло без њихове кривице у смислу да је до појаве пса на аутопуту дошло и поред предузимања свих мера на одржавању и заштити аутопута, стекли су се услови да се обавезу тужени да солидарно накнаде насталу штету.

Исплатом накнаде из осигурања на тужиоца су прешла сва права власника оштећеног возила према туженима као одговорним за штету по одредби члана 939. став 1. Закона о облигационим односима.

Код овакве примене материјалног права, према утврђеном чињеничном стању, по одредби члана 416. став 1. Закона о парничном поступку преиначена је другостепена пресуда, одбијене су жалбе тужених и пресуда Привредног суда у Београду П 11646/2021 од 29.03.2022. године потврђена. Одбијени су захтеви друготуженог и тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка, друготуженог зато што није успео са жалбом, а тужиоца зато што трошкови састава одговора на жалбу нису били потребни за вођење парнице, применом одредбе члана 153. и 154. Закона о парничном поступку.

Обавезани су друготужени да солидарно накнаде тужиоцу трошкове ревизијског поступка у износу од 18.000,00 динара за састав ревизије, применом одредби члана 153. Закона о парничном поступку и Тарифе о накнадама трошкова и наградама за рад адвоката, који захтев за трошкове је ревидент одредио у смислу члана 163. Закона о парничном поступку.

**Председник већа - судија
Бранко Станић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић